

Handläggare: Björn Larsson
Telefon: 08-50804052

Dnr 305-282-2007

Sammanträde 28 augusti 2007

Till
Hässelby-Vällingby stadsdelsnämnd

Införandestrategi för ISA (Intelligent stöd för anpassning av hastigheten)

Remiss från kommunstyrelsen, dnr 314-2273-07

Förslag till beslut

Stadsdelsnämnden godkänner förvaltningens redovisning i detta utlåtande och överlämnar det till kommunstyrelsen som svar på remissen.

Leif Spjuth
stadsdelsdirektör

Sven-Göran Södergren
avdelningschef

Sammanfattning

Intelligent stöd för anpassning av hastigheten (ISA) är ett fordonsbaserat, tekniskt stödsystem som ger bilförare hjälp att inte överskrida hastighetsgränsen. Ur trafik-säkerhetssynpunkt har det visat sig ha god effekt, och i genomförda tester har genomsnittshastigheten minskat med 3-4 km/tim. Vägverket bedömer att ISA skulle minska antalet trafikolyckor med ca 20 procent vid ett storskaligt införande. Stadens försök med ISA har gett positiva resultat, med bland annat en markant minskning av antalet hastighetsöverträdelser. Även andra positiva sidoeffekter har uppnåtts, exempelvis minskad bränsleförbrukning och minskat fordons slitage. ISA-systemet har inte någon negativ inverkan på framkomligheten i trafiken. Trafikkontoret har föreslagit att ISA införs successivt i en rimlig takt i stadens fordon, med målsättningen att samtliga av stadens egna eller leasade fordon har ISA senast år 2010. Förvaltningen ställer sig positiv till den föreslagna strategin för införandet av ISA.

- Bilagor:**
1. Trafik- och renhållningsnämndens beslut dat 2007-05-15, inkl. tjänsteutlåtande.
 2. Trafikkontorets strategi för införande av ISA.

Ärendets beredning

Detta tjänsteutlåtande har utarbetats inom avdelningen för stadsdelsmiljö och teknik. Ärendet har skickats ut på remiss från kommunstyrelsen.

Bakgrund

Stockholms stad antog den 21 februari 2005 sitt nya trafiksäkerhetsprogram. Beslutet innebär bl a att det är stadens ambition att ISA-utrustning ska installeras i alla stadens fordon senast 2010. Vidare ska staden ställa krav på ISA-utrustning vid alla upphandlade transporter.

Vid Trafik- och renhållningsnämndens möte den 15 maj 2007 behandlades ärendet "Införandestrategi för ISA" (ärende 13). Nämnden beslutade att rekommendera kommunstyrelsen att föreslå kommunfullmäktige att införa ISA enligt kontorets förslag.

ISA – Intelligent Stöd för Anpassning av hastigheten

Systemet fungerar så att bilens position bestäms med hjälp av GPS (Global Positioning System). I bilen finns en dator med en digital karta över testområdet, i vilken hastighetsgränserna är inlagda. Om föraren av fordonet kör för fort, så varnas föraren genom att gaspedalen antingen vibrerar eller ger motstånd. Det finns även andra varningssystem, t.ex. ljud- och ljussignaler på instrumentbrädan.

Stockholms stad har i samverkan med Vägverket Region Stockholm och Solna stad genomfört ett fältförsök med ISA-utrustade fordon. Resultaten har varit positiva, vilket lett till att man inom staden nu har som ambition att införa ISA i samtliga egna fordon senast år 2010.

Kort sammanfattning av rapporten

Ca 130 personer har testat ISA-systemet. Resultaten har varit positiva, och visar att:

- Tre av fyra vill ha kvar ISA i tjänstebilen efter försöksperiodens slut.
- Antalet fortkörningar minskade.
- Åtta av tio förare tycker att det var intressant att delta i försöket och att det är bra att organisationerna testar ny teknik.
- Varannan förare anger att de varit mer uppmärksamma med ISA – hastigheterna hålls i högre utsträckning.
- Två av tre förare tycker att körglädjen minskar med ISA.
- Många har angett att det varit ansträngande och frustrerande att köra med ISA. Det har bl.a. handlat om att man känt sig vara i vägen för andra for-

don.

De lärdomar Trafikkontoret drog inför ett införande i större skala var bland annat att det måste finnas kvalitetssäkrade kartdatabaser med hastighetsgränser. Tekniken var vidare inte mogen för Stockholms-ISA. Innan val av teknisk lösning och upphandling bör därför ytterligare kunskaper inhämtas om vad som är tekniskt möjligt att genomföra i dagsläget. Det fanns dessutom bara en leverantör av ISA. För att få flera intresserade krävs att en upphandling i stor skala genomförs.

Kostnader och finansiering

Fordonsutrustning för ISA kostar i dagsläget mellan 3-15 tkr per fordon. Till detta kommer installationskostnader om ca 500-1 500 kr per fordon, samt kostnader för drift, support, ominstallationer vid fordonbyte m.m. Lägre driftskostnader kostnader i form av minskad bränsleförbrukning, minskat slitage och färre skador uppkommer. Som slutkostnad per fordon anger Trafikkontoret som exempel att man uppskattas betala maximalt 8 tkr per fordon, och där driftskostnaden minskar med ca 500 kr per fordon per år.

De totala kostnaderna för att införa ISA i stadens fordon kan enligt Trafikkontoret uppskattas till ca 10,5 Mkr under en treårsperiod.

I juni år 2006 hade staden drygt 1 200 fordon. För att få igång systemet föreslås dock dels att Trafikkontoret finansierar inköp av de första 250 ISA-systemen, och att följande installationer under 2008-2009 delfinansieras till 50 % av Trafikkontoret.

Förslaget är att Trafikkontoret står för central hantering av upphandling, central samordning, hastighetsdata, information, uppföljning m.m., och att respektive förvaltning och bolag står för merparten av inköpskostnaden av själva ISA-systemen till sina respektive fordon.

Extern finansiering är något som övervägs, bl.a. har finansiering sökts från Naturvårdsverket, och diskussioner förs med Vägverket om att delta i EU-projekt för att få medel från europeiskt håll.

Information

Informationsaktiviteter planeras internt inom Stockholms stad, med syfte att informera om ISA och dess fördelar samt vilka konsekvenser det får för staden.

Externa informationsaktiviteter planeras, med information om upphandlingar, aktiviteter kring extern finansiering och externa samarbeten, samt införandet av ISA.

Organisation

ISA-införandet samordnas av Trafikkontoret, som administrerar ramavtalsupphandlingar, information, hastighetsdata m.m. samt ger stöd till förvaltningar i samband med avrop, installationer och drift.

Samtliga förvaltningar och bolag med egna, leasade eller köpta fordon eller transporttjänster planeras att knytas upp till ett ISA-nätverk. Detta föreslås ske genom fordonsansvariga och upphandlingsansvariga på respektive enhet. I möjligaste mån samordnas organisationen med införandet av alkolås samt med införandet av miljöfordon.

Extern samverkan sker med Vägverket, andra ISA-köpare samt med aktuella leverantörer och externa finansiärer. Samarbete i form av EU-projekt kan också bli aktuellt.

Förvaltningens förslag

Hässelby-Vällingby stadsdelsförvaltning hade i juni 2006 en bilpark bestående av 23 egna eller leasade fordon. Om samtliga fordon förses med ett ISA-system innan år 2010, så uppkommer en kostnad för förvaltningen om 184 tkr för installation, samt en minskad total driftskostnad om ca 11,5 tkr per år. Enligt förvaltningens bedömning är kostnaden låg. ISA-systemet ger fördelar i form av ökad trafiksäkerhet och minskade driftskostnader utan att göra avkall på framkomligheten. Förvaltningen ställer sig därför positiv till ett införande av systemet.
